

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/134/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8412209406
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8412209406.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Šoltésovej č. 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpený advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej č. 14, 811 08 Bratislava proti žalovanému U. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X, o zaplatenie 331,94 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č. k. 2C/487/2012-19 zo dňa 28. 02. 2014, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol. Trovy konania účastníkom nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dohoda o zmluvnej pokute uzavretá medzi účastníkmi konania je neplatná pre jej neurčitosť - zmluva o pripojení, ktorej súčasťou sú aj všeobecné podmienky a dodatok obsahuje niekoľko desiatok povinností účastníka rôznej závažnosti. Formulácia zmluvnej pokuty neumožňuje posúdenie, porušenie ktorej povinnosti účastníka je sankcionované zmluvnou pokutou. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že v danom prípade ide o zmluvu spotrebiteľskú a dojednanie o zmluvnej pokute (ak by aj nebolo neplatné pre neurčitosť) je neplatné aj pre neprimeranosť z dôvodu, že dojednaná sankcia v rovnakej výške pri porušení povinnosti žalovaného bez ohľadu na závažnosť a význam porušenej povinnosti je sankciou neprimeranou.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Uviedol, že súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý žalovaný získa v prípade, že sa zaviazal na užívanie služieb žalobcu počas dojednanej doby. Poukázal na to, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého procesu. Súd prvého stupňa poskytol predmetným rozsudkom ústavne nekonformný výklad ustanoveniu Občianskeho zákonníka zasahujúci do zásady zmluvnej slobody, na ktorej je postavené súkromné právo SR. Dojednanie o zmluvnej pokute je len zabezpečenie prospechu poskytnutého žalovanému. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré žalobcovi vzniklo až porušením primárnej povinnosti

žalovaného platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Uviedol, že zmluvu, ktorú používal žalobca, resp. jeho právny predchodca, nemožno bezvýhradne považovať za formulárový typ zmluvy, ktorý žalovanému neumožňuje ovplyvniť jej obsah - práve naopak, druh mobilného telefónu si žalovaný mohol vybrať sám a podľa zvoleného modelu telefónu, bola rozdielna výška jeho štandardnej a akciovej ceny, a teda aj zmluvnej pokuty. Žalovaný vôbec nemusel k zmluve o pripojení odkúpiť mobilný telefón, pričom by bola zmluvná pokuta automaticky znížená o jeho hodnotu. Hoci zmluvná pokuta bola dojednaná formulárovo, je dojednaná individuálne. Individuálnosť vyplýva zo skutočností, že jej výška je závislá od plnenia poskytnutého žalovanému pri uzatváraní dodatku k zmluve. Uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti dojednania zmluvnej pokuty. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove 9Co/31/2012 a na analógiu s ust. § 3a ods. 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.. Uviedol, že v prípade, ak by aj súd neuznal nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že právnenému predchodcovi žalobcu bola spôsobená skutočná škoda, ktorá zodpovedá hodnote dotácie do poskytnutého telefónneho zariadenia. Poukázal na uhradzovaciu a sankčnú funkciu zmluvnej pokuty.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa zásad ustanovenia § 212 O.s.p. a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne.

Vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Prítom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vo vopred naformulovanej zmluve.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o pripojení a dodatok k tejto zmluve uvedenú charakteristiku spĺňajú. Súčasťou zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Výška zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 14.10.2008 bola stanovená pevnou sumou na čiastku 331,94 Eur za každé porušenie zmluvných povinností, čo je zrejmé z čl. 4 tohto dodatku. Takéto dojednanie sa nedá označiť za individuálne umožňujúce žalovanému ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty a okruh povinností, na porušenie ktorých sa zmluvná pokuta mala vzťahovať. Obsah zmluvy bol dopredu daný a žalovaný ju mohol prijať buď ako celok alebo odmietnuť.

Podľa ust. § 53 ods. 1 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. k/ považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou

spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a OZ), išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V prejednávanej veci povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur (10 000 Sk) bola viazaná na akékoľvek porušenie povinnosti spotrebiteľom vyplývajúcej z uzatvoreného zmluvného vzťahu. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinnosti je neakceptovateľné. Nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Je taktiež rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti dôjde na začiatku zmluvného vzťahu alebo na jeho konci. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd, po úplnom sa stotožnení s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. V konaní bol žalobca neúspešný, nemá preto právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, trovy odvolacieho konania mu však nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.